

Tři úmrtí za pět měsíců. Najděte hranici práce, píše Lipavský diplomatům

SZ seznamzpravy.cz/clanek/domaci-tri-umrti-za-pet-mesicu-najdete-hranici-prace-pise-lipavsky-diplomatum-229222

Článek si také můžete poslechnout v audioverzi.

Na vrcholu životních sil zemřela loni v listopadu velvyslankyně ve Švýcarsku Kateřina Fialková (55), letos v únoru velvyslanec v Polsku Jakub Dürr (46) a v březnu zástupkyně velvyslance v Izraeli Monika Studená (50).

Příčiny jejich skonu Černínský palác nezveřejnil, jde o osobní informace týkající se zdravotního stavu. Tragická vlna ale úřad zaskočila.

Seznam Zprávy získaly dopis, který českým diplomatům zaslal ministr zahraničí Jan Lipavský (Piráti) v reakci na tato úmrtí. V něm například diplomaty, kteří často musí kvůli společenským povinnostem fungovat bez pracovní doby, nabádá, aby mysleli i na to, že „každá práce má své zdravé hranice“. Zdůrazňuje v něm péči nejen o fyzické, ale i duševní zdraví. Podle informací Seznam Zpráv úřad zvažuje pracovní podmínky nově upravit i v rámci zákona o zahraniční službě. Má se také zlepšit přístup k psychologické péči pro diplomaty i jejich rodiny.

Seznam Native

Jak to dopadne, když umělá inteligence a děti tvoří pohádky?

Česká diplomacie má za sebou možná nejnáročnější období ve své třicetileté historii. Černínský palác čelil zejména ze strany prezidenta Miloše Zemana a jeho okolí nebývalému tlaku, který provázal snahy Hradu o obrat v zacílení zahraniční politiky – ze Západu na Východ a vstříc autoritářským režimům.

Pod tlakem politiků

Minulý týden ministr obeslal své podřízené, aby vzdal hold diplomatům, kteří v posledních měsících náhle zemřeli. Označil je „prakticky za nenahraditelné“. Zároveň ale dovnitř svého úřadu adresoval vzkaz málo slýchaný ve vysoce konkurenčním diplomatickém prostředí.

„Velmi vám doporučujeme a dovoluujeme si vás požádat, abyste nepodceňovali péči o své vlastní zdraví, tělesné i duševní, a abyste nezapomínali na to, že každá práce, včetně té naší, má své hodnoty a ambice, ale i své ‚zdravé‘ hranice, a je proto velmi vhodné v rámci hledání životní rovnováhy nezapomínat na její sladění s osobním a rodinným životem,“ píše Lipavský společně se státním tajemníkem úřadu Radkem Rubešem.

Těžké časy diplomacie

S odchodem Miloše Zemana skončilo letité prosazování zahraniční politiky laskavé k Rusku a k Číně. Prezident také kromě jiného tlačil na posty velvyslanců své favority. Deformoval tím celou českou politiku.

Úkol pro nového prezidenta: osvobodit zakletý Černínský palác

7. 12. 2022 9:20

Povolání diplomata samozřejmě patří k atraktivním kariérám – díky prestiži, možnosti působit v zahraničí a s tím souvisejícím zajímavým finančním ohodnocením. A nepochybně je objektivně náročné -

zejména v neklidných oblastech a kvůli přesunům po světě i pro rodiny diplomatů. Zaměstnanci Černínského paláce navíc bývají pod silným tlakem konkurence v uzavřené komunitě diplomatů. Svět diplomatů se prolíná s působením tajných služeb a zároveň je pod výrazným tlakem politiků – na diplomatické práci se výrazně podepisují mocenské změny.

Na obsazování těch nejprestižnějších diplomatických míst se musí domluvit vláda s prezidentem. Dlouhodobě jde v Česku o netransparentní systém, v němž nejednou musely objektivní předpoklady kandidátů ustoupit politickým dohodám a ústupkům. Právě bývalý prezident Zeman se uchýloval až k silovým zásahům do jmenovacího procesu nových ambasadorů – ti, kteří se mu znelíbili, končili předčasně, a do svých „oblíbených“ destinací si vybíral vlastní lidi.

„Srdečný člověk“

Velký šok v únoru způsobil skon Jakuba Dürra. Bylo mu teprve 46 let. Loni kvůli zdravotním problémům odjel do Prahy, kde nějakou dobu čerpal nemocenskou, ale do Polska se vrátil. Krátce nato v sousední zemi zemřel. Dürr patřil k výrazným a respektovaným osobnostem české diplomacie.

Jeho kariéru poznamenaly spory s bývalým premiérem Andrejem Babišem, který ho v roce 2020 nechal předčasně odvolat z postu velvyslance v Bruselu. Rozcházel se například v pohledu na financování tehdy chystaného českého předsednictví EU, které plánoval Babiš významně podcenit, i v pohledu na unijní politiku.

Ze zákulisí často zaznívalo v souvislosti s Dürrem, že byl až příliš „dobrý člověk“ na tvrdé a neprůhledné prostředí diplomacie, jak fungovala v posledních letech. „Před pár dny jsme společně oslavili 30. výročí navázání diplomatických vztahů mezi Polskem a Českou republikou. Budu na něj vzpomínat jako na mimořádně profesionálního diplomata a srdečného člověka, který přispěl

k posílení polsko-českých vztahů. Upřímnou soustrast rodině a přátelům velvyslance,“ kondoloval i polský ministr zahraničí Zbigniew Rau.

„Jeden z nejtalentovanějších“

„Pro českou diplomacii udělal mnoho nejen v Polsku, v minulosti neúnavně prosazoval naše zájmy v Evropské unii, evropským záležitostem se s houževnatostí věnoval i v ústředí,“ vzpomínal na velvyslance Jakuba Dürra ministr zahraničí Lipavský.

Zvýšený počet náhlých úmrtí na nejvyšších diplomatických postech je patrný při pohledu do historie. Nejde o častý jev. V živé paměti je v roce 2009 skon velvyslance ve Velké Británii Jana Winklera a rok předtím Ivo Žďárka, ten ale zahynul při teroristickém útoku v Pákistánu. Posty ambasadorů málokdy zastávají osobnosti starší 70 let, byť návrh v minulosti takovou věkovou hranici uzákonit neprošel.

Náročné klima

Podle informací Seznam Zpráv teď úřad zkoumá i možnost novelizovat zákon o zahraniční službě, aby lépe odrážel náročnost práce v diplomatickém terénu. V zákulisí se mluví zejména o nastavení pracovních podmínek v rizikových, například válečných oblastech.

„Naši kolegové vykonávají tuto službu i ve válečných oblastech za přísných bezpečnostních opatření s omezenou možností pohybu po zemi vyslání. Diplomátky a diplomati jsou vystaveni nejen velkému tlaku v profesním a osobním životě, ale mnohdy i náročným klimatickým podmínkám,“ řekl Seznam Zprávám ministr zahraničí Jan Lipavský. „Spolu se státním tajemníkem jsem ujistil své kolegyně a kolegy, že jsme připraveni učinit všechno pro to, aby se specifika výkonu zahraniční služby odrazila v právních předpisech i vnitřních předpisech Ministerstva zahraničí,“ dodal.

Lipavský coby opoziční poslanec také kritizoval neprůhledný proces jmenování velvyslanců, který má nepochybně i dopad na pracovní podmínky diplomatů. Za jeho úřadování se ale zatím hlavně zvýšila „hradba“, za níž jmenování probíhá: zvýšil se stupeň utajení, jemuž podléhají informace o jmenování nových velvyslanců. Úřad se tím snaží účinněji bránit před úniky těchto informací do médií. Dle diplomatických zvyklostí mají být důvěrné do schválení přijímací země.

Sám Lipavský už ve funkci ministra vyslal na ambasadorské posty i některé osobnosti, jejichž diplomatické angažmá kritizoval, například bývalého ministra zdravotnictví za ANO Adama Vojtěcha na post velvyslance ve Finsku či Zemanovy favority. Nová kapitola se otevře s novým prezidentem Petrem Pavlem.